

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 19. helmikuuta 2020
(OR. en)

6179/20

TELECOM 19
CYBER 23

SAATE

Lähettäjä:	Euroopan komission pääsihteerin puolesta Jordi AYET PUIGARNAU, johtaja
Saapunut:	19. helmikuuta 2020
Vastaanottaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2020) 63 final
Asia:	KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE .eu-alueennuksen täytäntöönpanosta, tehokkuudesta ja toiminnasta huhtikuusta 2017 huhtikuuhun 2019

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2020) 63 final.

Liite: COM(2020) 63 final

Bryssel 19.2.2020
COM(2020) 63 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

**.eu-alueennuksen täytäntöönpanosta, tehokkuudesta ja toiminnasta huhtikuusta 2017
huhtikuuhun 2019**

SISÄLLYSLUETTELO

1.	JOHDANTO.....	2
2.	TIIVISTELMÄ.....	2
3.	ALUETUNNUKSEN ”.EU” OIKEUDELLINEN KEHYS.....	3
3.1.	Nykyinen kehys	3
3.2.	Uusi kehys	3
4.	.EU-REKISTERI.....	3
4.1.	Rahoitussääntöjen ja sopimusvelvoitteiden noudattaminen	4
5.	.EU-ALUETUNNUS	5
5.1.	Yleinen kehitys.....	5
5.2.	.eu-brändi.....	5
5.3.	Markkinointi ja viestintä.....	6
5.4.	Monikielisyys	7
5.5.	Yhdistyneen kuningaskunnan suunnitellun EU:sta eroamisen vaikutukset.....	7
6.	LUOTETTAVUUS JA TURVALLISUUS.....	9
6.1.	Turvalliset verkkotunnukset	9
6.2.	Rekisteröintien väärinkäytön vähentäminen	9
6.3.	Yhteistyö kyberrikollisuuden torjunnassa	10
6.4.	Vaihtoehtoinen riidanratkaisumenettely.....	10
6.5.	Vakaus, turvallisuus ja toiminnan jatkuvuus.....	10
7.	KANSAINVÄLISET SUHTEET.....	11
8.	YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET.....	12
9.	PÄÄTELMÄT	12

1. JOHDANTO

Tässä kertomuksessa käsitellään Euroopan unionin aluetunnusta ”.eu” (ccTLD) ja sen eri merkistöjen mukaisia versioita. Euroopan unionin aluetunnuksen hallinnoinnista vastaa voittoa tavoittelematon organisaatio EURid (European Registry for Internet Domains), joka toimii tämän aluetunnuksen rekisterinä (jäljempänä ’.eu-rekisteri’) komission kanssa tehdyn palveluntarjontasopimuksen mukaisesti. Aluetunnuksen ”.eu” perustamisesta 22 päivänä huhtikuuta 2002 annetun asetuksen (EY) N:o 733/2002 (jäljempänä ’.eu-asetus’) 8 artiklassa säädetään, että komissio antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen aluetunnuksen ”.eu” täytäntöönpanosta, tehokkuudesta ja toiminnasta kahden vuoden välein. Tämä kertomus koskee ajanjaksoa 1.4.2017–31.3.2019 (jäljempänä ’tarkastelujakso’).

2. TIIVISTELMÄ

Tarkastelujaksolla .eu-alueetunnus, jonka alle oli rekisteröity 3,7 miljoonaa verkkotunnusta, pysyi seitsemänneksi suosituimpana ccTLD-tunnuksena maailmassa. Kasvua ei tällä jaksolla enää tapahtunut verkkotunnusmarkkinoiden kypsyiden vuoksi. .eu-alueetunnus on kuitenkin pystynyt säilyttämään asemansa muiden ccTLD-tunnusten rinnalla, vaikka Yhdistyneen kuningaskunnan aikomus erota Euroopan unionista sekä rekisteröintitietojen tarkastusten tiukentumisesta seurannut verkkotunnusten käytön keskeyttäminen ovat merkittävästi vähentäneet .eu-verkkotunnusten rekisteröintien määrää.

Kilpailun voimistuessa .eu-rekisteri on keskittynyt pikemminkin palvelun laatuun ja turvallisuuteen kuin hintaan. Tämä on osoittautunut oikeaksi valinnaksi: .eu-verkkotunnusten uudistamisaste on pysynyt korkeana ja kasvanut tämän kertomuksen tarkastelujaksolla 78,6 prosentista 80 prosenttiin.

Lisäksi .eu-rekisteri jatkoi verkkotunnusjärjestelmän DNSSEC-turvalaajennuksen¹ käyttöä ja edistämistä, toteutti kyberturvallisuustoimenpiteitä, pani täytäntöön uusia aloitteita rekisteröintien väärinkäytön ehkäisemiseksi ja teki lainvalvonta- ja muiden viranomaisten kanssa yhteistyötä niin kansallisella kuin Euroopan tasolla .eu-verkkotunnuksiin liittyvän laittoman toiminnan torjumiseksi. Pitämällä huolta siitä, että infrastruktuuri on erittäin kestävä ja teknisesti luotettava, .eu-rekisteri varmisti, että .eu-alueetunnus säilyy kaikkien internetin käyttäjien saatavilla.

Euroopan kielellisen monimuotoisuuden tukeminen ja monikielisyyden edistäminen .eu-alueetunnuksen yhteydessä ovat pysyneet ensiarvoisen tärkeinä. Tarkastelujakson lopulla oli odotettavissa, että kreikkalaisen merkistön mukainen .ev-merkkijono saataisiin käyttöön vuoden 2019 lopulla. Näin saataisiin onnistuneesti päätökseen ponnistelut, jotka koskivat kaikkien ei-latinalaisia merkistöjä käyttävien aluetunnusten käyttöönottoa Euroopan unionissa.²

¹ Domain Name System Security Extension.

² Kreikankielinen .ev-merkkijono saatiin käyttöön kertomuksen tarkastelujakson jälkeen 14. marraskuuta 2019.

Yleisesti ottaen .eu-alue tunnus toimii edelleen tehokkaasti. Sillä pääsee turvallisesti ja luotettavasti digitaalisille sisämarkkinoille, samalla kun eurooppalaiset pääsevät tuomaan eurooppalaista identiteettiään esiin verkossa.

3. ALUETUNNUKSEN ”.EU” OIKEUDELLINEN KEHYS

3.1. Nykyinen kehys

Aluetunnus ”.eu” otettiin käyttöön .eu-asetuksella (sellaisena kuin se on muutettuna³) ja .eu-alue tunnuksen perustamista ja käyttöä koskevista yleisistä toimintasäännöistä ja rekisteröintiä koskevista periaatteista annetulla asetuksella (EY) N:o 874/2004 (sellaisena kuin se on muutettuna⁴).

3.2. Uusi kehys

Vuonna 2017 komissio arvioi .eu-alue tunnuksen sääntelykehystä sääntelyn toimivuutta ja tuloksellisuutta koskevaan ohjelmaan (REFIT) kuuluvan tarkastelumenettelyn mukaisesti ja ryhtyi sen pohjalta uudistamaan sääntelykehystä. Julkisen kuulemisen, vaikutustenarvioinnin⁵ ja sääntelytarkastelulautakunnalta saadun myönteisen palautteen jälkeen komissio teki lainsäädäntöehdotuksen voimassa olevien .eu-asetusten korvaamiseksi. Ehdotus hyväksyttiin antamalla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/517 .eu-alue tunnuksen toteuttamisesta ja toiminnasta sekä asetuksen (EY) N:o 733/2002 muuttamisesta ja kumoamisesta ja komission asetuksen (EY) N:o 874/2004 kumoamisesta (jäljempänä ’tarkistettu .eu-asetus’).

Tarkistetun .eu-asetuksen antaman lainsäädännöllisen joustavuuden turvin .eu-alue tunnusta voidaan mukauttaa markkinoiden muutoksiin, sen hallintorakenteita voidaan uudistaa⁶ ja .eu-verkkotunnusten kelpoisuusvaatimuksia voidaan laajentaa niin, että EU:n kansalaiset voivat rekisteröidä verkkotunnuksia asuinpaikastaan riippumatta. Tarkistettu .eu-asetus tuli voimaan 18 huhtikuuta 2019. Sitä aletaan soveltaa 13. lokakuuta 2022, jolloin asetukset 733/2002 ja 874/2004 kumoutuvat, lukuun ottamatta säännöksiä, joilla laajennetaan kelpoisuusvaatimuksia ja joita aletaan soveltaa jo 19. lokakuuta 2019.

4. .EU-REKISTERI

Voittoa tavoittelematon European Registry for Internet (EURid) -organisaatio valittiin vuonna 2004 tarjouskilpailun perusteella ja sen kanssa tehtiin palveluntarjontasopimus. Sen myötä siitä tuli .eu-alue tunnusta hallinnoiva rekisteri, joka vastaa .eu-alue tunnuksen ja sen muiden merkistöjen mukaisten vastineiden organisoinnista, hallinnosta ja ylläpidosta. Sopimus uusittiin EURidin kanssa

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1137/2008, annettu 22 päivänä lokakuuta 2008.

⁴ Seuraavat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset: (EY) N:o 1654/2005, annettu 10 päivänä lokakuuta 2005; (EY) N:o 1255/2007, annettu 25 päivänä lokakuuta 2007; (EY) N:o 560/2009, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2009; (EU) N:o 516/2015, annettu 26 päivänä maaliskuuta 2015.

⁵ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2017-2402460_en.

⁶ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/new-rules-will-boost-eu-governance-and-extend-its-reach>.

vuonna 2014 uuden tarjouskilpailun jälkeen. Tätä sopimusta jatkettiin 1. huhtikuuta 2019 siten, että se on voimassa 12. lokakuuta 2022 asti.

EURid on Belgian lainsäädännön mukaisesti perustettu voittoa tavoittelematon yhdistys, jonka päätoimipaikka on Brysselissä. Kolme EURidin omistamaa yritystä toimii alueellisina toimipisteinä Italiassa, Tšekissä ja Ruotsissa. EURidin tehtävänä on luoda loppukäyttäjälle luotettava .eu-ympäristö kestäväällä tavalla operatiivisen huippuosaamisen avulla ja tarjota samalla erinomaista palvelua akkreditoituille rekisterinpitäjilleen.

EURid-yhdistyksellä on kaksi perustajajäsentä: DNS Belgium (.be-rekisteri) ja Istituto di Informatica e Telematica (.it-rekisteri), yhdeksän liitännäisjäsentä sekä strateginen johtokunta, johon kuuluu 13 edustajaa. Organisaatiota johtavat toimitusjohtaja ja kahdeksanhenkinen johtoryhmä. Tarkastelujakson lopulla EURidilla oli 56 kokoaikaista työntekijää, jotka työskentelivät seitsemällä osastolla neljässä eri aluetoimistossa. Suurin osa työntekijöistä työskentelee ulkoisista suhteista vastaavassa työryhmässä sekä tekniikan osastolla.

4.1. Rahoitussäntöjen ja sopimusvelvoitteiden noudattaminen

Ulkopuolisena organisaationa EURid hallinnoi .eu-alue-tunnusta itsenäisesti. Komissio kuitenkin seuraa tarkasti EURidin taloudellista tilannetta ja sopimusvelvoitteiden noudattamista .eu-alue-tunnuksen sääntelykehyksen ja palveluntarjontasopimuksen määräysten mukaisesti. Komissio hoitaa valvontatehtävänsä perehtymällä .eu-rekisterin vuosittain tarkastettuihin tilinpäätöksiin, taloudellisiin puolivuotis- ja vuosiraportteihin, talousarvioesityksiin sekä strategia- ja toimintasuunnitelmiin. Talouskysymyksistä keskustellaan puolivuositin järjestettävissä kokouksissa ja ad hoc -tapaamisissa.

Tämän kertomuksen tarkastelujaksolla EURidin taloudellinen tilanne pysyi samankaltaisena kuin kahtena edellisellä vuonna: vuotuiset tulot olivat noin 13 miljoonaa euroa ja kustannukset 11 miljoonaa euroa. Tilinpäätöksen ja varantojen hyväksymisen jälkeen Euroopan unionille siirrettiin palveluntarjontasopimuksen ehtojen mukaisesti ylijäämänä 2 863,036 euroa varainhoitovuonna 2017 ja 1 347,883 euroa varainhoitovuonna 2018.

Vuoden 2018 lopulla EURid ylläpiti varantoja poistoja varten (0,5 miljoonaa euroa), investointeja varten (0,6 miljoonaa euroa), sosiaaliperusteisia maksuvastuita varten (2,4 miljoonaa euroa), lakisääteisiä maksuvastuita varten (1,2 miljoonaa euroa) ja käyttöpääomaa varten (0,2 miljoonaa euroa) sekä lisäsi uuden varannon sopimusten päättymistä varten (0,9 miljoonaa euroa).

Vuonna 2018 komissio suoritti .eu-rekisterin hallinnointiin liittyvien erilaisten hallinnollisten ja taloudellisten näkökohtien tarkastuksen. Tarkastuksen perusteella annettiin joukko suosituksia, joita on pantu täytäntöön vuonna 2019 komission ja EURidin välillä sovitun toimintasuunnitelman mukaisesti. Suositukset liittyvät erityisesti EURidin hankintapolitiikan uudelleentarkasteluun, EURidin eturistiriitoja koskevien toimintaperiaatteiden uudelleentarkasteluun, varantojen kokoamista koskevien sääntöjen ja toimintatapojen selventämiseen, yhtenäisen toimintamallin kehittämiseen ulkopuolisten konsulttien kanssa tehtäviä sopimuksia varten, alueellisten toimipisteiden tehokkuuden ja vaikuttavuuden tarkasteluun,

markkinointi- ja tiedonlevitystoimien arviointiin sekä sopimusehtojen noudattamisen vuotuisen tarkastamiseen.

5. .EU-ALUETUNNUS

5.1. Yleinen kehitys

Vuoden 2019 ensimmäisen neljänneksen loppuun mennessä oli rekisteröity 3,7 miljoonaa .eu-verkkotunnusta, ja siten .eu-alue-tunnus on maailman yhdenneksitoista suurin alue-tunnus (TLD) ja edelleen seitsemänneksi suurin maantieteellinen alue-tunnus (ccTLD).⁷ Rekisteröityjen .eu-verkkotunnusten osuus on noin yksi prosentti maailmanlaajuisista verkkotunnusmarkkinoista, joilla on yli 350 miljoonaa verkkotunnusta 1 486 alue-tunnuksen alla.

Vaikka vuoden 2017 lopussa vuotuinen kasvu oli 1,5 prosenttia, vuonna 2018 kirjattiin 3,4 prosenttia negatiivista kasvua. Tätä negatiivista kasvua selittää kaksi muihin maantieteellisiin alue-tunnuksiin nähden epätyypillistä tekijää: Yhdistyneen kuningaskunnan aikomus erota Euroopan unionista (ks. kohta ”Yhdistyneen kuningaskunnan suunnitellun EU:sta eroamisen vaikutukset”) ja noin 58 000 verkkotunnuksen käytön keskeyttäminen vuonna 2018 tiukentuneiden kelpoisuustarkastusten seurauksena.

Yleisesti ottaen .eu-alue-tunnuksen tilanne on samankaltainen kuin muiden maantieteellisten alue-tunnuksien, joille kaikille on tuonut haasteita verkkotunnusmarkkinoiden alhainen kasvuvauhti tämän kertomuksen kahden vuoden tarkastelujakson aikana. Alhaiselle kasvuvauhdille on useita syitä. Edellisessä kertomuksessa kuvatut suuntaukset, kuten keskeisten kansallisten markkinoiden kypsyys ja uusien gTLD-tunnuksien (geneeristen alue-tunnuksien) käyttöönotosta seurannut kilpailun lisääntyminen, jatkuvat edelleen. Tämän kertomuksen tarkastelujaksolla korvaavat tuotteet, kuten yksityishenkilöiden ja yritysten sosiaalisen median tilit sekä mobiilimarkkinoiden sovellukset, ovat myös kasvattaneet markkinaosuuttaan varsinkin kehittyvillä markkinoilla.^{8,9}

Rekisteröintimaan mukaan Saksa, Alankomaat, Ranska, Puola ja Italia olivat suurimmat .eu-verkkotunnusmarkkinat vuoden 2019 ensimmäisen neljänneksen lopulla. Tämän kertomuksen tarkastelujaksolla Yhdistyneen kuningaskunnan sijoitus laski neljännestä kuudenteen, kun taas Portugalin osuus .eu-verkkotunnuksien rekisteröinnistä lähes kaksinkertaistui, mikä osoittaa, että verkkotunnuksien määrä voi edelleen kasvaa kaksinkertaisesti.

5.2. .eu-brändi

Viime vuosina kilpailu on lisääntynyt merkittävästi verkkotunnusmarkkinoilla ja erityisesti vakiintuneet alue-tunnuksukset ovat joutuneet kilpailemaan entistä enemmän

⁷ CENTRstats Global TLD report Q1 2019, edition 27, <https://www.centr.org/statistics-centr/quarterly-reports.html>.

⁸ EURid et al, Middle East and Adjoining Countries DNS Marketplace Study, ICANN 2016 <https://www.icann.org/news/announcement-2016-02-26-en>.

⁹ Oxford Information Labs et al, Latin American and Caribbean DNS Marketplace Study, 2017 <https://www.icann.org/public-comments/lac-dns-marketplace-2016-09-22-en>.

uusien gTLD-tunnusten, kuten *.hotel-* tai *.shop-*verkkotunnusten kanssa. Kilpailu on voimistunut, ja monet uudet rekisterit tarjoavat erittäin alhaisia hintoja ja markkinoivat tuotteitaan aggressiivisesti rekisterinpitäjille ja jälleenmyyjille.

EURid on vastannut tilanteeseen keskittymällä pikemminkin laatuun ja turvallisuuteen kuin hintaan ja markkinoimalla *.eu-*aluetunnusta koko Euroopan kattavana luotettavana brändinä. Tämä on osoittautunut hyväksi strategiaksi: *.eu-*verkkotunnusten uudistamisaste (joka yleensä kertoo asiakkaiden luottamuksesta ja uskollisuudesta) on pysynyt korkeana ja kasvanut tämän kertomuksen tarkastelujaksolla 78,6 prosentista 80 prosenttiin.

5.3. Markkinointi ja viestintä

Laatua ja turvallisuutta hinnan sijasta painottavan strategiansa mukaisesti EURid toteutti seuraavat markkinointi- ja viestintätoimet:

- EURidin verkkosivustolla julkaistiin uusi aloitussivu *trust.eurid.eu*. Sillä *.eu-*verkkotunnusta tuodaan esiin luottamukseen ja turvallisuuteen yhdistettävänä brändinä, joka perustuu korkeatasoisen kyberturvallisuuden varmistamiseen ja verkkotunnusten väärinkäytön riskin aktiiviseen vähentämiseen.
- Kaksi onnistunutta verkkotiedotuskampanjaa järjestettiin vuonna 2018. Kampanjaan osallistuneiden maiden (muun muassa Puolan, Saksan, Ranskan ja Espanjan) valintaan vaikuttivat *.eu-*aluetunnuksen kasvuvauhti sekä ja *.eu-*aluetunnuksen edistämiskampanjoita järjestävien rekisterinpitäjien tuki.
- Akkreditoitujen *.eu-*rekisterinpitäjien kumppanuutta vahvistettiin EURidin yhteisrahoittamalla markkinointiohjelmalla, jonka kautta rekisterinpitäjille voidaan korvata jopa 100 prosenttia *.eu-*verkkotunnuksia koskevien edistämistoimien tukikelpoisista kustannuksista. Vuosina 2017 ja 2018 ohjelmasta myönnettiin rahoitusta yli 120 kampanjaan.
- Rekisterinpitäjät hyödynsivät edelleen EURidin alennusjärjestelmää, jonka kautta ne hyötyvät uusien rekisteröintimaksujen alennuksista. Rekisterinpitäjät arvostavat järjestelmän vakautta, jonka ansiosta ne voivat markkinoida *.eu-*aluetunnusta säännöllisesti ympäri vuoden. Järjestelmään oli liittynyt 327 rekisterinpitäjää. Vuonna 2019 niiden osuus kaikista *.eu-*verkkotunnuksista oli 93,3 prosenttia ja kaikista uusista verkkotunnuksista oli 97 prosenttia.
- EURid jakaa *.eu-*verkkotunnusten rekisteröijille vuosittain *.eu-*verkkopalkintoja tunnustuksena innovoinnista ja huippuosaamisesta. Voittajat saavat palkintopaketin, johon sisältyy kolmen kuukauden mainostaulukampanja Brysselin lentoasemalla. Osanottajien määrä oli huipussaan vuonna 2018, jolloin ehdokkaita oli yli 200 ja ääniä annettiin lähes 10 000.
- EURid jatkoi näkyvyytensä tehostamista sosiaalisessa mediassa erityisesti Twitter-tilinsä ja YouTube-kanavansa kautta.

Keskeisiä kumppaneita *.eu-*aluetunnuksen markkinointitoimissa ovat rekisterinpitäjät, jotka asettavat *.eu-*verkkotunnuksset saataville ja ovat yhteydessä rekisteröijiin. Vuosina 2017–2019 EURid jatkoi työtään, jolla parannettiin akkreditoituille rekisterinpitäjille tarjottavien palvelujen laatua ja helpotettiin rekisteröintiprosessia.

Vuoden 2019 ensimmäisen neljänneksen lopulla .eu-alue-tunnuksella oli 715 akkreditoitua rekisterinpitäjää. Rekisterinpitäjien määrä on viime vuosina pysynyt suhteellisen vakaana markkinoiden lisääntyneestä keskittymisestä huolimatta.

Viimeisimmässä kahden vuoden välein tehtävässä tyytyväisyyskyselyssä vuoden 2017 lopulla kaikkiaan 93 prosenttia rekisterinpitäjistä oli tyytyväisiä yhteistyöhön EURidin kanssa, mikä vastasi edellisen kyselyn hyvää tulosta. Yleisesti ottaen rekisterinpitäjät antoivat hyviä arvioita luotettavuudesta ja katsoivat, että .eu-verkkotunnuksia on helppo myydä ja niihin on järkevää investoida.¹⁰

Selkeänä osoituksena arvostuksesta EURid voitti vuosina 2017 ja 2018 CENTR:n¹¹ ”Registry of the Year Award” -palkinnon, josta äänesti yli 100 rekisterinpitäjää.

5.4. Monikielisyys

EURid on jatkanut työtään Euroopan kielellisen monimuotoisuuden tukemiseksi ja monikielisyyden edistämiseksi .eu-alue-tunnuksen yhteydessä. Vuoden 2019 ensimmäisen neljänneksen lopulla oli rekisteröity lähes 39 000 kansainvälistettyä verkkotunnusta¹² (Internationalised Domain Names, IDN) ja .eu-alue-tunnus kuuluu maailman 20 suurimman IDN-tunnuksen joukkoon.

Kun .eu-laajennus (joka vastaa .eu-tunnuksia kyrillisin kirjaimin) oli otettu käyttöön kesäkuussa 2016, alkoi kolmen vuoden siirtymäkausi, jonka aikana pyritään varmistamaan, ettei missään verkkotunnuksissa käytetä sekaisin eri merkistöjä. Tämän ICANNin¹³ (Internet Corporation of Assigned Names and Numbers) määräämän käytännön mukaan sekä verkkotunnus että sen päätte on kirjoitettava samalla merkistöllä. Vuoden 2019 ensimmäisen neljänneksen lopulla oli rekisteröity noin 1900 .eu-päätteistä verkkotunnusta.

Ennen tämän kertomuksen tarkastelujaksoa ja sen aikana EURid teki paljon työtä saadakseen ICANNin hyväksymään .eu-laajennuksen (joka vastaa .eu-tunnuksia kreikkalaisessa merkistössä). .eu-laajennusta koskevan hakemuksen arviointivaiheessa ongelmia aiheutti se, että merkkijonoa pidettiin hämmentävän samankaltaisena kuin tunnuksia .eu ja eräitä muita, suuraakkosin kirjoitettuja kaksikirjaimisia merkkijonoja. Tarkastelujakson lopulla oli odotettavissa, että kreikkalaisen merkistön mukainen .eu-merkkijono saataisiin käyttöön vuoden 2019 lopulla. Näin saataisiin onnistuneesti päätökseen ponnistelut, jotka koskivat kaikkien ei-latinalaisia merkistöjä käyttävien alue-tunnuksien käyttöönottoa Euroopan unionissa.

5.5. Yhdistyneen kuningaskunnan suunnitellun EU:sta eroamisen vaikutukset

.eu-asetuksen, sellaisena kuin se on muutettuna, mukaan .eu-verkkotunnuksen haltijoiden on oltava jonkin EU:n jäsenvaltion, Islannin, Liechtensteinin tai Norjan kansalaisia tai asukkaita tai näihin maihin sijoittautuneita yrityksiä tai organisaatioita.

¹⁰ <https://eurid.eu/en/news/2017-registrar-satisfaction-survey-findings/>.

¹¹ Euroopan kansallisten alue-tunnuksien neuvosto, www.centri.org.

¹² Kansainvälistetyt verkkotunnukset ovat verkkotunnuksia, joissa on muita kuin latinalaisia merkkejä.

¹³ <https://www.icann.org>

Yhdistyneen kuningaskunnan ilmoitettua 29. maaliskuuta 2017 aikomuksestaan erota unionista unioni neuvotteli ja teki Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa sopimuksen eroamiseen sovellettavista järjestelyistä (jäljempänä 'erosopimus')¹⁴ Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 50 artiklan mukaisesti. Erosopimuksessa määrätään siirtymäkaudesta, jonka aikana unionin oikeutta sovelletaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Näin ollen Yhdistyneen kuningaskunnan asukkailla ja kansalaisilla sekä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneilla yrityksillä ja organisaatioilla on siirtymäkauden aikana edelleen oikeus käyttää .eu-verkkotunnusta. Siirtymäkausi alkaa eroamispäivänä¹⁵ ja päättyy 31. joulukuuta 2020, jolleivät unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta sovi 1. heinäkuuta 2020 mennessä siirtymäkauden kertaluonteisesta jatkamisesta enintään yhdellä tai kahdella vuodella.

Siirtymäkauden päätyttyä unionin oikeutta ei enää sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Näin ollen Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuvat henkilöt, jotka eivät ole minkään EU:n jäsenvaltion, Islannin, Liechtensteinin tai Norjan kansalaisia, sekä yritykset ja organisaatiot, jotka ovat sijoittautuneet Yhdistyneeseen kuningaskuntaan mutta eivät EU:n jäsenvaltioon, Islantiin, Liechtensteiniin tai Norjaan, eivät – kuten eivät muidenkaan kolmansien maiden asukkaat, yritykset ja organisaatiot – voi EU:n lainsäädännön mukaisesti enää käyttää .eu-verkkotunnusta. Tätä seurausta sovelletaan eroamispäivästä, jos erosopimus ei tule voimaan.

Komissio varoitti 28. maaliskuuta 2018 annetulla ja 18. heinäkuuta 2019 päivitetyllä tiedonannolla¹⁶ ("Withdrawal of the United Kingdom and EU Rules on .eu Names") Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuvia tai sinne sijoittautuneita .eu-verkkotunnuksen haltijoita Yhdistyneen kuningaskunnan EU:sta eroamisen seurauksista, mikäli erosopimuksen siirtymäkautta koskevat määräykset tulevat voimaan. Lisäksi komissio ja EURid sopivat toimintasuunnitelmasta, jolla on tarkoitus lieventää eroamisen vaikutuksia skenaariossa, jossa erosopimus ei tule voimaan, ja selviytyä hallitusti Yhdistyneen kuningaskunnan siirtymisestä kolmannen maan asemaan. Toimintasuunnitelmaan kuuluu tiedottamista rekisterinpitäjille ja rekisteröijille sekä siirtymätoimenpiteitä Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuville henkilöille kuuluvia rekisteröityjä verkkotunnuksia varten.¹⁷

Yhdistyneen kuningaskunnan suunnitellun EU:sta eroamisen vaikutukset .eu-alueeseen alkoivat näkyä vuonna 2018. Mahdollisuus siihen, että Yhdistyneen kuningaskunnan asukkaat menettävät kelpoisuutensa .eu-verkkotunnusten rekisteröintiin, aiheutti peruutuksia, uusimatta jättämissä ja uusien rekisteröintien vähenemistä. Lisäksi jotkin Yhdistyneessä kuningaskunnassa toimivat rekisterinpitäjät lakkasivat tarjoamasta .eu-alueen tunnuksia. Tämän seurauksena rekisteröityjen .eu-verkkotunnusten määrä Yhdistyneessä kuningaskunnassa laski

¹⁴ EUVL C 384 I, 12.11.2019, s. 1.

¹⁵ Eroamispäivä on joko erosopimuksen voimaantulopäivä tai sen puuttuessa 1. helmikuuta 2020, ellei SEU-sopimuksen 50 artiklan 3 kohdassa määrättyä määräaika pidennetä edelleen. Ks. Eurooppa-neuvoston päätös (EU) 2019/1810, tehty yhteisymmärryksessä Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa, annettu 29 päivänä lokakuuta 2019, SEU 50 artiklan 3 kohdan mukaisen määräajan pidentämisestä (EUVL L 278, 30.10.2019, s. 1).

¹⁶ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/eu_domain_names_en_0.pdf

¹⁷ <https://eurid.eu/en/register-a-eu-domain/brexit-notice/>.

vuoden 2019 ensimmäisen neljänneksen loppuun mennessä 24 prosenttia noin 240 000:sta noin 190 000:een.

6. LUOTETTAVUUS JA TURVALLISUUS

6.1. Turvalliset verkkotunnukset

DNSSEC¹⁸, DNS-järjestelmän tietoturvalaajennus, on ollut .eu-alue-tunnuksessa käytössä ja sen käyttöä on edistetty vuodesta 2013 lähtien. DNSSEC varmistaa, että käyttäjät viestivät oikean verkkosivuston kanssa, ja estää valeverkkosivustojen avulla tapahtuvia ”mies välissä” -tyyppisiä hyökkäyksiä.

Jotta DNSSEC voisi toimia asianmukaisesti, sekä ylätasoinen alue-tunnus että yksittäiset verkkotunnukset pitää allekirjoittaa digitaalisesti (niiden on oltava allekirjoituksella varmennettuja). Kun itse .eu-alue-tunnus allekirjoitettiin vuonna 2010, EURid on siitä lähtien edistänyt DNSSEC-allekirjoituksen käyttöä kaikissa .eu-verkkotunnuksissa. EURid on vuodesta 2015 lähtien tarjonnut maksu-alennuksen kutakin oikein allekirjoitettua verkkotunnusta kohti. Vuoden 2019 ensimmäisen neljänneksen lopulla noin 540 000 verkkotunnusta (15 % kaikista .eu-verkkotunnuksista) oli asianmukaisesti DNSSEC-allekirjoitettu. DNSSEC-allekirjoitettujen verkkotunnusten määrän tasainen kasvu tarkastelujaksolla osoittaa, että alennus kannusti rekisterinpitäjiä käyttämään DNSSEC:tä ja tarjoamaan sitä rekisteröijilleen. Vaikka .eu-alue-tunnus kuuluu DNSSEC:n käyttöönoton näkökulmasta parhaisiin maantieteellisiin alue-tunnuksiin, tarvitaan selvästi vielä ponnisteluja sen käytön lisäämiseksi .eu-verkkotunnuksissa.

Yleensäkin EURid tukee rekisterinpitäjiä kyberturvallisuusstandardien noudattamisessa järjestämällä verkkoseminaareja, kokouksia ja säännöllisiä tiedotustilaisuuksia DNSSEC:stä ja muista turvallisuustoimenpiteistä.

6.2. Rekisteröintien väärinkäytön vähentäminen

Sen estäminen, että verkkotunnusten rekisteröintiä käytetään väärin tekijänoikeusrikkomuksiin, tuoteväärennösten myyntiin, verkkourkintaan, kyberhyökkäyksiin ja haittaohjelmien jakeluun, kuuluu edelleen .eu-alue-tunnuksen painopiste-alueisiin. Tämä toteutetaan tarkistamalla rekisteröintitietojen pätevyys .eu-alue-tunnuksen kelpoisuusvaatimusten perusteella¹⁹ ja seulomalla uusista rekisteröinneistä epäilyttäviä toimintamuotoja ja muita poikkeavuuksia.

Ennalta ehkäisevänä toimenpiteenä EURid tarkastaa päivittäin uusia rekisteröintejä. Jos se havaitsee epäilyttäviä tietoja, se pyytää rekisteröijää päivittämään tai korjaamaan tietonsa sillä uhalla, että heidän verkkotunnuksensa voidaan muuten lakkauttaa. Verkkotunnuksia lakkautettiin 20 126 vuonna 2017 ja 58 966 vuonna 2018.

Leuvenin yliopisto kehitti vuonna 2017 EURidille järjestelmän, joka ennustaa historiatietojen ja itseoppimisalgoritmien avulla, mitä .eu-verkkotunnuksia saatetaan

¹⁸ Domain Name System Security Extension.

¹⁹ EURidilla on .eu-asetuksen mukaan oikeus tarkistaa rekisteröinnin pätevyys, ja rekisteröintikäytännössä edellytetään, että rekisteröijien on pidettävä henkilötietonsa täydellisinä ja täsmällisinä ja heillä on oltava toimiva sähköpostiosoite EURidin kanssa viestintää varten.

käyttää väärin. Tämän vielä kehitteillä olevan järjestelmän tarkoituksena on estää haitallisten verkkotunnusten aktivointi.

6.3. Yhteistyö kyberrikollisuuden torjunnassa

EURid tarjosi edelleen säännöllisesti tukea lainvalvontaviranomaisille ja muille asiaankuuluville viranomaisille sekä kansallisella että Euroopan tasolla ja auttoi niitä torjumaan .eu-verkkotunnuksiin liittyvää laitonta toimintaa.

Kansallisella tasolla EURid teki aktiivisesti yhteistyötä Belgian liittovaltion talousministeriön, Belgian tullin (Cybersquad) ja Belgian syyttäjänviraston kanssa.

Euroopan tasolla EURid jatkoi säännöllistä vuoropuhelua EU:n tietotekniikan kriisiryhmän (CERT-EU) kanssa ja laajensi yhteistyötä Europolin kanssa vaihtamalla tilastotietoja ja tietoja kehityssuuntauksista, vetämällä yhteisiä hankkeita kyberrikollisuuden torjumiseksi²⁰ ja järjestämällä yhteisiä työpajoja²¹. Kesäkuussa 2018 EURid ja kansainvälinen väärentämisen vastainen koalitio (International Anti-Counterfeiting Coalition) allekirjoittivat yhteisymmärryspöytäkirjan yhteisistä ponnisteluista, jotka koskevat .eu- aluetunnukseen liittyvän kyberrikollisuuden torjuntaa. EURid on myös jatkanut yhteistyötään EUIPO:n (Euroopan unionin teollisoikeuksien viraston) kanssa saattaakseen tavaramerkkien haltijoiden tietoon tapaukset, joissa rekisteröity .eu-verkkotunnus on identtinen rekisteröidyn EU-tavaramerkin kanssa.

6.4. Vaihtoehtoinen riidanratkaisumenettely

Kesäkuussa 2017 EURid laajensi mahdollisuuksia vaihtoehtoiseen riidanratkaisumenettelyyn allekirjoittamalla Maailman henkisen omaisuuden järjestön (WIPO) kanssa sopimuksen, jolla tämä ryhtyi vaihtoehtoisen riidanratkaisumenettelyn suorittajaksi nykyisen Prahassa toimivan välimiesoikeuden (Tšekin välimiesoikeus) lisäksi. Yhtenä .eu- aluetunnukseen liittyvien vaihtoehtoisten riidanratkaisumenettelyjen erityispiirteenä on mahdollisuus tehdä valitus verkossa millä tahansa EU:n virallisella kielellä. Tämän kertomuksen tarkastelujaksolla tehtiin 127 valitusta ja ratkaistiin 130 riitaa.

6.5. Vakaus, turvallisuus ja toiminnan jatkuvuus

EURid pitää huolta siitä, että infrastruktuuri on erittäin kestävä ja teknisesti luotettava, ja sillä se varmistaa, että .eu- aluetunnus näkyy ja toimii moitteettomasti kaikille internetin käyttäjille. Tämän ansiosta käyttäjillä ei ollut tämän kertomuksen tarkastelujaksolla lainkaan katkoksia heidän yhteyksissään .eu-verkkotunnuksiin (100-prosenttinen toiminta-aika). Kaksi Amsterdamissa ja Luxemburgissa sijaitsevaa verkkotunnuspalvelinta²² muodostavat EURidin teknisen infrastruktuurin ytimen. Sitä täydentää joukko itsehoidettuja palvelimia (Amsterdamissa, Ljubljanassa, Lontoossa ja Prahassa) ja ulkoisia anycast-operaattoreita, kuten

²⁰ <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/europol-enhances-cybercrime-and-internet-security-cooperation-signing-mou-eurid>.

²¹ <https://www.europol.europa.eu/events/eurid-europol-cross-border-collaboration-in-fighting-cybercrime-workshop>.

²² Nimipalvelimet ovat DNS-järjestelmän peruselementtejä, jotka mahdollistavat verkkotunnusten hakemisen niiden IP-osoitteiden ja sijainnin avulla.

DENIC, NetNod ja Dyn/Oracle, jotka tarjoavat nimipalvelimia eri puolilla maailmaa ja tukevat .eu-vyöhyketiedostoa.

Korkeatasoisen tieto- ja verkkoturvallisuuden luominen ja ylläpitäminen oli edelleen tärkeä osa EURidin toimintaa, jolla se varmistaa, että se voi jatkossakin tarjota turvallisia ja korkealaatuisia palveluja .eu-akkreditoituille rekisterinpitäjille ja yleisölle. EURid sai vuonna 2017 ISO²³ 22301 -sertifioinnin liiketoiminnan jatkuvuuden hallintajärjestelmälleen, ja EURidin ISO/IEC 27001 -tietoturvastandardin mukainen sertifiointi uusittiin vuonna 2019. Lisäksi EURid arvioi ja mukautti vastuullista tietojen julkistamista koskevia toimintaperiaatteitaan vuonna 2018 ja jatkoi ulkopuolisen yrityksen kanssa tekemäänsä yhteistyötä, jolla arvioitiin ja parannettiin kyberturvallisuutta sekä vähennettiin uhkia.

EURid on ollut toiminnan jatkuvuuden alalla edelläkävijänä ccTLD-rekisterien joukossa. EURid päivittää vuosittain riskinarviointinsa ja arvioi säännöllisesti jatkuvuusskenaarioitaan. EURid toteutti vuonna 2018 kaksi toiminnan jatkuvuutta koskevaa harjoitusta, joissa simuloitiin suurkatastrofeja ja joista riippumaton arvioija antoi myönteisen arvion. Lisäksi tehtiin seitsemän toiminnan jatkuvuuden palautustestiä (Disaster and Recovery and Redundancy Tests), jotka osoittivat EURidin teknisen infrastruktuurin kestävyden.

7. KANSAINVÄLISET SUHTEET

Tarkastelujaksolla EURid oli edelleen mukana internetin ekosysteemissä erityisesti seuraavilla tavoilla:

- se osallistui ICANNin kokouksiin eri komiteoissa ja työryhmissä sekä yhteisiin ponnisteluihin, joiden tavoitteena oli kehittää pienempien ccTLD-rekisterien valmiuksia toiminnan jatkuvuuden ja katastrofeista palautumisen alalla;
- se teki yhteistyötä UNESCO:n, Verisignin ja alueellisten rekisteriorganisaatioiden kanssa maailmanlaajuisen IDN-raportin²⁴ laadinnassa sekä tuki UNESCO:n kansainvälisen alkuperäiskielten vuotta 2019;
- se jatkoi .eu-akatemian²⁵ toimintaa muiden rekisterien edustajien kouluttamiseksi erilaisissa rekisteriasioissa;
- se tuki internetin hallinnointia koskevaa eurooppalaista vuoropuhelua (EuroDIG) ja BSIG:tä (Balkan School on Internet Governance);
- se osallistui vuoden 2017 internetin hallintofoorumiin (Internet Governance Forum, IGF)²⁶ ja sen tietotekniikan ympäristövaikutuksia käsitelleeseen työpajaan.

²³ Kansainvälinen standardisoimisjärjestö.

²⁴ www.idnworldreport.eu.

²⁵ <https://eurid.eu/en/about-us/initiatives/>.

²⁶ www.intgovforum.org.

8. YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET

EURid on pyrkinyt vähentämään toimintansa ympäristövaikutuksia, ja siitä tuli vuonna 2012 Euroopan ensimmäinen EMAS-sertifioitu²⁷ rekisteri. EURidin päätoimipaikka Belgiassa ja sivutoimipaikat Italiassa ja Tšekissä sertifioitiin uudelleen vuonna 2018. EURid jatkoi hiilidioksidipäästöjensä varmentamista ostamalla sertifioituja päästöoikeuksia niiden kompensoimiseksi ja tuki Uganda Borehole -hanketta²⁸. Vuonna 2019 EURid sponsoroi uudelleenmetsitystoimia Monchiquessa Portugalissa²⁹ alueella, joka kärsi kesällä 2018 tuhoisista metsäpaloista.

9. PÄÄTELMÄT

Aluetunnus ".eu" toimii edelleen tehokkaasti. Sillä pääsee digitaalisille sisämarkkinoille, ja se antaa eurooppalaisille mahdollisuuden tuoda eurooppalaista identiteettiään esiin verkossa ja edistää monikielisyyttä.

Keskittymällä entistä enemmän palvelun laatuun ja turvallisuuteen EURid onnistui säilyttämään .eu-alueen markkina-aseman kertomuksen tarkastelujaksolla. Näin edistettiin samalla EU:n tavoitteena olevaa luottamuksen ja turvallisuuden lisäämistä internetissä ja digitaalisilla sisämarkkinoilla.

.eu-alueen voi toimia esimerkkinä muille verkkotunnuksille luotetun ja turvallisen verkkotunnustilan rakentamisessa. Tämä edellyttää ponnistelujen jatkamista, jotta voidaan varmistaa DNSSEC:n kaltaisten turvatoimien laaja käyttöönotto, torjua rekisteröintien väärinkäyttöä ja varmistaa, että muualla nimipalvelujärjestelmän (DNS) ekosysteemissä havaittu laiton toiminta ja väärinkäyttö eivät saa jalansijaa .eu-verkkotunnusten käytössä. Tätä työtä voidaan jatkaa .eu-alueen vakaan taloudellisen tilanteen ansiosta.

Vankka asiakasphoja, vahvat suhteet rekisterinpitäjiin sekä heikomman palvelutason maantieteellisille markkinoille ja ulkomailla asuville EU:n kansalaisille kohdennetut toimet parantavat mahdollisuuksia vahvistaa .eu-alueen asemaa EU:n kansalaisten ja yritysten suosimana verkkotunnusena.

²⁷ Ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmä, rekisteröintinumero BE-VL-000016, <https://eurid.eu/en/about-us/going-green/>.

²⁸ https://www.carbonfootprint.com/gs_ver_uganda_borehole.html
<https://eurid.eu/en/news/eurid-supports-uganda-borehole-rehabilitation-project/>

²⁹ <https://www.youtube.com/watch?v=yh-rJQLIHYE>.